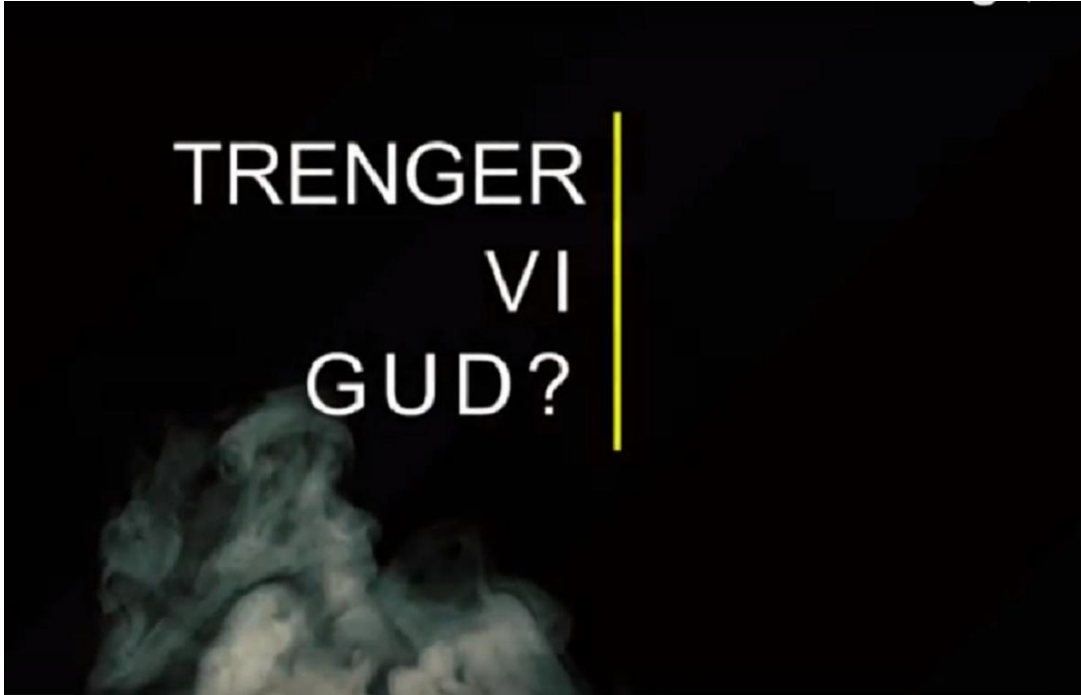

TRENGER
VI
GUD?

A dark, atmospheric image of a forest with a yellow vertical line. The text "TRENGER VI GUD?" is overlaid in white, with a yellow vertical line to its right. The background is a dark, moody scene of a forest with some light filtering through the trees.

Innhold

Barnetro og gudstro

Jesus om Gud

Gud og urettferdighet

Hvis Gud finnes?

Bonus: Mer om ateisme/ religionskritikk

Vi mennesker har utforsket jorden og reist til månen. Vi kan bruke telefonene våre til å prate med mennesker på andre siden av jorden. Vitenskapen finner hele tiden nye svar og vi kan kurere stadig flere sykdommer. Så trenger vi egentlig Gud? Og hvis det finnes en god Gud, hvorfor finnes det så mye vondt i verden? Og hvorfor føler jeg meg ensom, hvis Gud er en gud som alltid er hos oss?

Hvert tema har en tilhørende intro-film og samtaleopplegg

Du kan også lytte til søndagens tale på podcast eller lydfil:

Du finner talene fra Ålgård menighet til disse tema på:

<https://soundcloud.com/algardmenighet>

Podcast: Søk Taler fra Ålgård menighet eller legg inn linken:

<http://feeds.soundcloud.com/users/soundcloud:users:327787013/sounds.rss>

Du kan også søke taler fra Frøyland-Orstad kyrkjelyd: www.fok.no

Samtaleopplegg

ISBRYTER

Vi danner oss ofte raskt et bilde av en person. Beskriv en gang du måtte endre din oppfattelse av en person etter du ble bedre kjent med han/hun.

There is a longing in our heart

OPP

Lytt til temasangen som også vil bli brukt på gudstjenestene: [There is a longing in our hearts](#)

Syng sammen, lytt til lovsang eller be en salme sammen

INN

Les Jes 44,12-20. Bruk LOGG (Les – Observer – Gjør – Gjensvar) i 10-15 min hver for dere. Del tanker med hverandre. På hvilken måte er «falske gudsbilder» aktuelt, også i dag?

*Hvem er Gud?
Og hvor stammer din oppfattelse av Gud i fra?*

Se intro-videoen til dagen tema <https://youtu.be/4LdcWyODCgs> og les innledningen under:

Hvem er Gud? Det spørsmålet har vært stilt i mange år. Hvordan er han? Hva er han opptatt av? Hvordan forholder han seg til oss mennesker?

Hva er ditt bilde av Gud?

Mange svar er gitt. Da vi var barn, hadde vår forestilling om Gud mange likhetstrekk med julenissen. Denne gudsforestillingen hører en igjen når mange beskriver sin «barnetro». Den gode snille faren, ofte litt gammel og med hvite klær og hvitt skjegg.

Utfordringen med "barnetro-guden" er at livet og troen ikke stemmer overens. Når vi går fra barneforestillinger om verden, til voksenoppfattelser av den, så blir det mange ganger vanskelig å dra med seg den guden barnetroen retter seg mot. Troen blir ikke så relevant. Noen ganger blir troen krevende fordi livet og gudsbildet ikke stemmer overens. Det ender opp med at en både forlater Gud, troen og menigheten.

Men hva om den versjonen av Gud som mange har forlatt, aldri har eksistert?

Følgende gudsbilder kan det være vanskelig å ta med seg videre i nye faser av livet:

- Livvaktsguden. En gud som aldri lar vonde ting skje med gode mennesker.
- Automatguden. En gud som alltid oppfyller våre bønner.

Trenger vi Gud

- Kjæresteguden. En gud som alltid kjennes nær.
- Skyldguden. En gud som elsker deg, men han liker deg egentlig ikke.
- Antivitenskapsguden. En gud som ber deg velge mellom fornuft og tro.
- Forklaringsguden. En gud som forklarer alt vi ikke kan forklare.

Slike gudsbilder kommer til kort. Livet kan til tider være krevende. Bønnesvarene er ikke alltid slik vi ønsker. Noen ganger oppleves Gud fjern. Mer skyld gjør deg ikke mer åndelig. Forskning og vitenskap gir stadig flere svar. Det vi ikke kan forklare i dag, får kanskje sin forklaring i morgen.

Så hvem er Gud? Og hvor stammer din oppfattelse av Gud i fra? Hva er ditt bilde av han?

Kanskje trenger vi å vokse fra «barnetroen», og finne ut hvem Gud egentlig er.....

Til samtale

Hvilke av disse "gudsbildene" tenker dere er mest utbredt i samfunnet i dag?

- Livvaktsguden. En gud som aldri lar vonde ting skje med gode mennesker.
- Automatguden. En gud som alltid oppfyller våre bønner.
- Kjæresteguden. En gud som alltid kjennes nær.
- Skyldguden. En gud som elsker deg, men han liker deg egentlig ikke.
- Antivitenskapsguden. En gud som ber deg velge mellom fornuft og tro.
- Forklaringsguden. En gud som forklarer alt vi ikke kan forklare.

Hvilket av disse gudsbildene skaper de største troskrisene når gudsbilde og virkelighet ikke stemmer overens?

Hva har formet ditt gudsbilde gjennom årene? Har det endret seg? Hva skyldes dette?

Når du hører mennesker forlater troen – hva gjør det med deg?

UT

Forsøk å legge merke til utsagn som beskriver hvorfor noen har forlatt den kristne tro eller hvorfor den kristne tro ikke oppleves relevant. Lytt deg frem til hvilket gudsbilde vedkommende dypest sett har.

Kjenner du noen som har forlatt den kristne tro? Er det aktuelt å anbefale dem å høre på talene i Ålgård menighet og spørre dem hva de synes?

Samtaleopplegg

ISBRYTER

«Du ligner på» - fortell om en slående likhet mellom deg og en annen i familien (utseende, væremåte, uttrykk, ganglag osv).

Hva sier Jesus om Gud?

OPP

Lytt til temasangen som også vil bli brukt på gudstjenestene: [There is a longing in our hearts](#)

Syng sammen, lytt til lovsang eller be en salme sammen

INN

Gud ER:

Har du gjort deg noen tanker siden sist, om de bildene av «gud» som ikke tåler et kritisk lys?

ÅND

Les Johannes 14,7-11. Bruk LOGG (Les – Observer – Gjør – Gjensvar) i 10-15 min hver for dere. Del tanker med hverandre.

FAR

«Om ikke annet, så tro det for selve gjerningenes skyld» v. 11. Hva er det med Jesu handlinger som styrker eller svekker troverdigheten i den kristne tro for din del?

KJÆRLIGHET

Se introfilm til dagens tema: <https://youtu.be/DkUgUepen4A> og les dagens innledning:

Hva sier Jesus om Gud?

Jesus selv hadde mange tydelige utsagn om Gud. Så hvorfor ikke begynne der når vi skal prøve å si noe om hvem Gud er? Kan vi finne noen nøkler her for å finne tilbake til en tro på Gud som er aktuell og relevant også i dag?

I Johannes 14,9 siteres Jesus med følgende utsagn: «Den som har sett meg, har sett Far.» Underforstått: Hvis du vil kjenne Gud, bli kjent med meg. Hvis du vil vite hva Gud sier, hør på meg.

Jesus sa: Gud er ånd. Jesus gir svaret til den samaritanske kvinne (Joh 4) som er opptatt av hvor Gud er helt konkret. Hvor kan jeg møte Gud? Romere og grekere tilba konkrete statuer av gudene. Jødene søkte templet og det aller helligste. Tanken om at Gud er usynlig og overalt var radikal. Jesus bringer Gud nær til alle og alle steder. Gud er midt i hverdagen.

Trenger vi Gud

Jesus sa: Gud er Far. (Joh 14) Disiplene kom en gang til Jesus og sa «Lær oss å be». «Når dere ber, skal dere si: Vår far». «Far og mor» er det sterkeste bildet vi har som mennesker på tilhørighet og en betingelsesløs relasjon. Et søk på ordet «far» i GT viser at det kun brukes fire ganger som en beskrivelse av Gud. Det var ikke selvfølgelig at det skulle bli dette ordet Jesus brukte om Gud.

Johannes oppsummerer med ett ord: **Gud er kjærlighet.** (1 Joh. 4,8+16) Skulle tro Johannes levde i 2017! Denne konklusjonen var ingen selvfølge. Samtiden hadde helt andre bilder av gud. Gudene gjør hva de vil, sa romerne, de er fullstendig amoralske og uforutsigbare. Mange av jødene hadde misforstått hva det vil så å være «Guds folk»: God elsker jøder, og holder ut med alle andre. Ikke gå på besøk til andre mennesker, ikke spise sammen med dem – da blir du uren.

Dette skal være det fremste kjennetegnet på dem som følger meg, sa Jesu: At de elsker hverandre. (Joh 15,12). Hvorfor? Fordi det reflekterer hvem Gud ER. Gud er ånd. Gud er Far. Gud er kjærlighet.

Til samtale

Hvis vi virkelig kan bli best kjent med Gud gjennom det Jesus sa og gjorde, hva betyr det for din egen tro på Gud, for ditt bilde av Gud?

Brainstorm litt på hvilke bilder av Gud vi møter i Bibelen. På hvilken måte gjenspeiles disse bildene i det Jesus sa og gjorde? Hvilke «gudsbilder» tar Jesus selv et oppgjør med?

Gud er Far. Hvilket forhold har du til «Gud som Far»? Hva er styrken og svakheten med dette bildet? Hvordan vil du presentere dette bildet i dag for å unngå at det blir misforstått?

Gud er ånd. Har dette uttrykket «Gud er ånd» noen appell eller aktualitet i dag? Hva betyr det at Gud er konkret tilstede i hverdagen?

Gud er kjærlighet. Hvorfor er dette så avgjørende i et sant bilde av Gud? Hvilke motspørsmål dukker opp i møte med «Gud er kjærlighet»?

UT

I uka som kommer prøv å legge merke til diskusjoner om religion eller «gudsbilder». På hvilken måte kan du bidra til en mer konstruktiv samtale?

Les Johannes-evangeliet i løpet av tiden som ligger foran – ett kapittel om dagen = 21 dager. Spør deg selv: Hva lærer jeg om Far gjennom Sønnen?

Samtaleopplegg

ISBRYTER

«Det er urettferdig.» Del en erfaring eller tanke om urettferdighet.

OPP

Lytt til temasangen som også vil bli brukt på gudstjenestene: [There is a longing in our hearts](#)

Syng sammen, lytt til lovsang eller be en salme sammen

INN

Les Luk 18,1-8 LOGG – Del tanker med hverandre.

Se introfilm til dagens tema: <https://youtu.be/mmsK0uuEMzI> og les dagens innledning:

Gud og urettferdighet

Hvordan kan en rettferdig Gud tillate at det er så mye urettferdighet i verden?

Kan han ikke gjøre noe med det? Eller vil han ikke? Eller viser det at Gud ikke finnes?

Spørsmålet har blitt stilt i århundrer, og har ikke et enkelt svar som helt og fullt kan oppsummeres i en liten tekst eller en preken. Samtidig er det et spørsmål som oftere blir stilt i Vesten, hvor vi på mange måter har det veldig godt, enn det stilles i resten av verden.

Stiller vi i Vesten spørsmålet litt feil? Kan det tenkes at smerte og lidelse ikke er et argument for eller imot Guds eksistens, men en påminnelse om at vi trenger Gud? For hva er alternativet? Bli verden mer rettferdig hvis vi tar Gud ut av ligningen? Nei, tvert imot. Hele begrepet rettferdighet blir da redusert til noe subjektivt. Det jeg syns er rettferdig er ikke mer rett enn det du syns er rettferdig.

De første kristne var velkjent med smerte og lidelse. Alle utenom en av disiplene ble drept og det var stadige forfølgelser av de kristne i Romerriket. Likevel så de på Gud som en god og rettferdig Gud. Johannes skriver i sitt første brev: «Mine kjære, la oss elske hverandre! For kjærligheten er fra Gud.» (1. Joh 4:7a).

Gud gir oss en rettferdighet som er universell og lik for alle. Og en gang i framtiden skal vi alle dømmes på bakgrunnen av denne. For det finnes ikke rettferdighet hvis det ikke finnes en dom. Og alle kommer vi til kort med våre liv. Men Jesus tok straffen for oss, slik at vi en

Hvordan kan en rettferdig Gud tillate at det er så mye urettferdighet i verden?

Kan det tenkes at smerte og lidelse ikke er et argument for eller imot Guds eksistens?

Trenger vi Gud

---

gang i framtiden skal få lov til å oppleve et sted hvor alt bare er godt. Et sted uten smerte eller urettferdighet.

Gud sitt svar på urettferdigheten er ikke å fjerne alt som er vondt fra denne verden, Gud sitt svar er å gi oss et løfte om at en dag... «skal [Han] tørke bort hver tåre fra deres øyne, og døden skal ikke være mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte. For det som en gang var, er borte» (Åp 21:4)

Til samtale

Hva tenker du om påstanden «Hvis vi påstår at Gud ikke finnes fordi verden er urettferdig, da fjerner vi ikke urettferdigheten, kun definisjonen av hva som er urettferdig».

Har du opplevd å bli urettferdig behandlet? Hvordan opplevde du det?

Hvis vi løfter blikket og ser på den store urettferdigheten i verden? Hva gjør vi med den? Hva gjør vi som menighet?

Hva gjør Gud med urettferdigheten nå og i framtiden? Er tanken om at Gud skal dømme verden en nødvendig del av at Gud er rettferdig?

Hvorfor tror du at «det ondes problem» er noe som opptar flere i Vesten enn i andre deler av verden?

UT

Er det noe dere som gruppe, eller hver enkelt kan gjøre for å gjøre verden litt mindre urettferdig? Prøv å finne en ting dere kan gjøre før dere møtes neste gang.

Samtaleopplegg

ISBRYTER

Hvis Gud ikke finnes, hva da...

OPP

Lytt til temasangen som også vil bli brukt på gudstjenestene: [There is a longing in our hearts](#)

Hvis Gud finnes

INN

Les Romerne 5, 1-11. Bruk LOGG – Del tanker med hverandre.

Jeg er:

Ansvarlig

Se introfilm til dagens tema: <https://youtu.be/Ur4k3-TOhY4> og les dagens innledning:

Skyldig

Hvis Gud finnes

Hva er det egentlig som gjør at noen velger vekk Gud? Starter det ikke ofte med et eller annet som gjør at man tar litt avstand og sakte beveger seg vekk fra Gud. Et eller annet som gjør at man begynner å leite etter grunner til at Gud ikke finnes. Fordi man ønsker å tro at Gud ikke finnes, fordi det gjør at man ikke trenger å forholde seg til enkelte ting i livene våre. Kan det tenkes at det ikke handler om at man ikke tror at Gud finnes, men at man vil ønske å tro at Gud ikke finnes?

Jeg kan få:

Rettferdighet

Relasjon

Hvis Gud finnes, så betyr det:

1. At vi er ansvarlige, vi må stå til regnskap for noen.

I vår individualistiske verden er det for mange en fremmed tanke at vi ikke bare svarer til oss selv men også ovenfor Gud. Noen ganger betyr det at vi må endre våre prioriteringer.

2. At vi er skyldige, vi har alle ting som vi har gjort galt.

Og ofte ting vi vet var galt, mot andre, mot oss selv eller mot Gud.

Tilgivelse

Samtidig, hvis Gud finnes så betyr det:

1. At det finnes rettferdighet. Det er en standard vi må forholde oss til. Gud ivaretar alles rettferdighet.

2. At vi kan ha en relasjon til Gud. Gud ønsker kontakt med meg. Vi er Jesu brødre og søstre.

3.. At det er tilgivelse å få. Vi kan starte på nytt. Vi har en Far som elsker oss.

Trenger vi Gud

Noen ganger kan det tenkes at livet ville være lettere eller mer uforpliktende uten Gud. Uten å ha noen å stå ansvarlige for. Rett og galt blir opp til oss selv. Ingen som vi står skyldige overfor.

Men Gud finnes – tilbyr oss relasjon, gir oss tilgivelse og viser oss rettferdighet. Vi trenger alle Gud.

Til samtale

1. Hvorfor er det så vanskelig å innrømme det når man har feil?
2. Er du enig i påstanden om mange sklir vekk fra troen, mer enn å endre standpunkt fra dag til dag? Kjenner du noen dette gjelder?
3. «Hvis Gud finnes, er vi er ansvarlige og må stå til regnskap». Hva tenker du om utsagnet?
4. Er det en av disse to du syns er vanskelig i ditt forhold til Gud?
5. Har temarekken «Hvem trenger Gud» endret ditt Gudsbilde? På hvilken måte?

UT

Hvordan kan vi hjelpe mennesker som har forlatt troen til å komme tilbake igjen?

Har du noen gang tvilt – på Gud, på Bibelen, om barnetro bare er en forlengelse av eget behov for trygghet og beskyttelse? Tvil, kritisk refleksjon, «troskriser» - det berører oss alle. Noen kommer ut av disse periodene med en styrket tro. Andre velger «skylapper» for å slippe å forholde seg til de ubehagelige spørsmålene. Noen tar et oppgjør og forlater den kristne tro.

Det er ikke nødvendigvis slik at de som forlater kirken eller den kristne tro «omvender» seg til troende ateister. Det handler mer om at en ikke kommer til rette med alle spørsmålene. Konsekvensen er for mange en gradvis prosess der en tar mer og mer avstand til den kristne tro uten å velge en «ny tro».

Et søk på «Religionskritikk» gav følgende definisjon: «Religionskritikk innbefatter diskusjon og kritikk av religiøse forestillingers sannhetsverdi; av religion som begrep, kritikk av religiøse praksiser samt kritiske vurderinger av religionenes konsekvenser for individer, menneskeheten og/eller samfunnet.» La oss være enige om en ting i starten på denne temaserien: Religionskritikk er sunt!

«Religion er opium for folket», sa Karl Marx på 1800-tallet og ble fulgt opp av flere forklaringsmodeller på hvorfor mennesker «klynger seg til Gud». Sigmund Freud mener at gudstro er en tvangsnevrose hos mennesket som har sitt opphav i vårt behov for en beskyttende og mektig far.

I 2006 kom boka «Gud – en vrangforestilling» av Richard Dawkins. Den engelskspråklige utgaven har solgt over én og en halv million eksemplarer og blitt oversatt til 31 språk.

På Wikipedia står følgende:

«I denne boken argumenterer Dawkins for at troen på en personlig, overnaturlig skaper eller guddom må anses som en vrangforestilling og feilaktig oppfatning som fastholdes av de troende til tross for sterke motbevis.

Dawkins presenterer fire «bevissthetshevende» påstander:

- Ateister kan være glade, balanserte, moralske og intellektuelt modne.
- Naturlig utvalg og lignende vitenskapelige teorier er overlegne en «guds-hypotese», illusjonen om intelligent design, når det gjelder å forklare den levende verden og kosmos.
- Barn bør ikke bli stemplet med sine foreldres religion. Termer som «et katolsk barn» eller «et muslimsk barn» burde få folk til å rygge.
- Ateister bør være stolte, ikke apologetiske, fordi ateisme er et tegn på et sunt, uavhengig sinn.

Fire sterke motbevis mot Gud? Det er interessant å spørre seg hva som ligger bak hvert av disse utsagnene og hvorfor de «oppleves» som overbevisende argumenter mot en gudstro. Vi skal lytte til kritikk *utenfra*. Samtidig handler denne temaserien om å spørre oss selv – hvorfor *forlater* ungdom, voksne eller eldre den kristne tro? Og ikke bare det – hva er det som gjør at den kristne tro blir *irrelevant* eller ikke angår livet vårt når vi går fra barn til ungdom, fra ungdom til voksen, fra voksen til eldre? Kanskje har vi en tro på Gud, men den betyr lite for prioriteringene våre, valgene våre, hverdagen vår. Kanskje har vi gradvis endt opp som agnostikere. Jo da, «Gud» gir et godt svar på skapelse, menneskeverd og moral. Men Gud er ikke en del av livet mitt her og nå.

Hvorfor *forlater* noen den kristne tro? Kanskje kan det være at noen har tegnet et bilde av Gud som ikke stemmer med kristen tro? Eller at troen på Gud ikke vokser eller endrer seg etter hvert som du går inn i nye livsfaser? Noen har brukt begrepene «barnetro – voksen tro – moden tro» for å understreke at vår forståelse av Gud må utvikle seg.

Tema 1 peker på ulike oppfatninger om Gud som ikke stemmer med et kristent gudsbilde. Hvis du møter noen som har forlatt den kristne tro på grunn av disse bildene av gud, så kan du bekrefte at det ville du også gjort hvis du skulle holde fast på et slikt bilde av gud. Hvis tro er mindre relevant for deg på grunn av ett eller flere av disse gudsbildene, så er det på tide å snu. Og her er muligheten: «Er du klar for å utforske et alternativt bilde av hvem Gud er?»

Noen av karikeringene vi har valgt å bruke er: «livvaktsgud», «automatgud», «kjærestegud», «anti-vitenskap gud», «skyld-guden» eller «gud er alt vi ikke kan forklare». De har alle et element av noe som er viktig for oss: Trygghet og beskyttelse. At Gud hører våre bønner. At troen på Gud berører følelsene våre. Gud er større enn det vitenskapen har klart å avdekke fram til nå. Vi trenger Guds tilgivelse. Guds virkelighet er større enn vår.

Likevel er det ikke vanskelig å se at hvert av disse gudsbildene i seg selv ikke tåler et kritisk lys – du må bygge troen på noe som er mer holdbart.

Tema 2 tar oss et skritt videre og spør: Hva sier Jesus om Gud? Hva er kjernen i et kristent gudsbilde?

Tema 3 tar oss inn i det vanskelige spørsmålet om hvorfor Gud ikke gjør slutt på alt det onde i verden, mens **tema 4** avrunder det hele med spørsmålet – hva gjør du med det du nå har oppdaget? Kan det være at Jesu ord om frelse gjelder deg?

Velkommen til en spennende temaserie: *Trenger vi Gud*